

تاثیر کمربند سبز بر کاهش حرکت ریزگردها مطالعه موردی شهر زابل

اسماعیل نصیری هنده خاله^۱، مرضیه سالاری نیا^۲

۱- دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور، Email: esmael.nasiri@yahoo.com

۲- دانشجو کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه هنر، Email: m.salary27@gmail.com

چکیده

اکنون پدیده گردوغبار به یکی از معضلات زیست محیطی تبدیل شده که ریشه در دخالت غیر مسولانه در طبیعت دارد. عوامل و منابع بسیار در ایجاد گرد و غبار و انتقال آن به استانهای کشور وجود داشته و شناخت کافی از این عوامل، منشاء شکل گیری و زمان وقوع آنها، نقش اساسی در کاهش خسارات آنها دارد. بطور کلی ریزگردها شامل عناصر معدنی خاک حاصل از فرسایش آبی و بادی که در نتیجه خشکسالی های متمادی بوجود می آید و توسط باد همراه با عناصر آلاینده در هوا منتشر و به دیگر نقاط انتقال میابد. کمربند سبز در جلوگیری و کاهش آلودگی هوا که در بالا ذکر شد نقش اساسی دارند. بطور مثال یک درخت صدساله راش با ۲,۵ تن زن (وزن چوب خشک) در طول عمر خود ۱۲,۵ میلیون متر مکعب گاز کربنیک هوا را جذب کرده است تا بتواند این مقدار چوب را تولید کند. همچنین کمربند سبز باد حامل ذرات ریز را جذب می کنند و می توانند در هر هکتار جنگل تا ۶۸ تن گرد و غبار را در هر بار در خود رسوب دهند. این موضوع برای مناطق بیابانی و شهر زابل که مورد تهاجم شن های روان قرار می گیرند. بسیار حائز اهمیت است چون با ایجاد کمربندسبز می توان از ورود گرد غبار به داخل شهر زابل جلوگیری کرد. هدف تحقیق حاضر بررسی تاثیر ایجاد کمربند سبز بر کاهش حرکت ریزگردها در شهر زابل می باشد و روش تحقیق در پژوهش حاضر توصیفی - تحلیلی و برگرفته از منابع و اسناد کتابخانه های معتبر می باشد که در نهایت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج بررسی حاکی از آن است که وقوع خشکسالی در زابل باعث کاهش شدید پوشش گیاهی گردیده است. کاهش انبوهی و شادابی گیاهان مرتعی در حاشیه شمالی دشت و سطح دریاچه هامون صابری و پوزک و همچنین عدم کشت و کار در دشت زابل بدون تردید اصلی ترین علت تشدید حرکت گرد و غبار در زابل بوده است. و همچنین چون شهرستان زابل با محدودیت کمبود آب و سست شدن خاک ها مواجه است پس راهکار کمربند سبز در مقابل حرکت ریزگردها کافی نیست به همین جهت برای حل این معضل و همچنین با توجه به اثرات بهداشتی و زیست محیطی ریزگردها، باید به منظور کنترل و کاهش آنها اقداماتی صورت گیرد.

کلمات کلیدی: گرد و غبار، کمربند سبز، آلودگی زیست محیطی، زابل